

KAUBANDUS-TÖÖSTUSKOJA

TEATAJA

Nr. 22. IX aastakäik

15. novembril 1934

Ilmub kaks korda kuus

Tellimishind:

Aastas . . .	kr. 2.50
Poolaastas . . .	" 1.50
Välismaale . . .	" 5.00
Poolaastas . . .	" 3.00

Toimetus ja talitus:

Kaubandus-tööstuskoda, Tallinn, Pikk t. 20
Kõnetraat 426-15. Toimetaja kõnetunnid:
Igal äripäeval 12—2 p. l.

Kuulutuste hinnad:

1/1 lhk. . .	kr. 30.00
1/2 " . . .	" 16.50
1/4 " . . .	" 10.00

Kaanekülgedel—kokkuleppel

SISU: Rakenduskunst ja selle ülesandeid meil. Meremeestekodu uuele alusele. Kaubanduse ja tööstuse statistika. Kaksikjuubel Kaubandus-tööstuskodas. Äride register. Abieluvaranduse lahutamise lepinguid. Majanduslikke teateid kodu- ja välismaalt. Tolliteateid. Toiduainete turg. Välisborsid. Kaubahindu. Väärtipaberite kursid. Tallinna fondibörsi kursisedel

Rakenduskunst ja selle ülesandeid meil.

Viimaseil aastakümneil on välismaail igal pool hakatud tunnustama iseseisva kunstihaaruna kunsttööstuslikke ja dekoratiivkunsti alasid, milised tõusevad hoogsasti tähtsaks tegureiks rahvaste kultuurielus. Eestis nimetatakse neid kunstialasid üldise nimega rakenduskunstiiks.

5. nov. s. a. oli Rakenduskunsti ühingu poolt kunstihoones korraldatud referaat-õhtu, kus ühingu esimees E. T. A. sk a esines pikema referaadiga „Rakenduskunsti avaldusist rahvaste elus ja selle ülesandest meil“.

Oma referaadi esimeses osas kõneleja kõigepealt selgitas sõna „rakenduskunst“ mõistet eesti keeles, leides, et sõna rakenduskunst ütleb kõige paremini ära mõiste, mis näiteks saksa keeles on „Angewandte Kunst“, vene keeles „прикладное искусство“, prantsuse keeles „L'art appliqué“ jne. Sõnad kunsttööstus, tarbekunst või dekoratiivkunst ei oleks selle mõiste väljendamiseks sobinud, kuna sõna kunsttööstus tundub liig piiratud tööstuse mõistega, tarbekunst — osutab kuidagi esemele, mida tarvatakse, ja dekoratiivkunst juhib meie mõtte dekoratiivsuse, maalilikkuse mõistele. Rakendama tähendab aga korraldama, kohaldama, rakkesse panema, üles ehitama, seega see mahutab pare-

mini kui ükski teine sõna enesesse kõik vajalised mõisted.

Edasi kõneleja andis lühikese ülevaate rakenduskunsti arengust ürgajast meie päevini, mainides vanade kultuurmaade — Egiptuse, Assüüria, Babiloonia ja Greeka — rakenduskunsti, mis on säilinud meie ajani elu jaoks loodud esemeina. Maalimist kui iseseisvat kunsti, mis ei olnud elule otsekohe tarviline, ei tuntud üldse. Kõik loodi vaid selleks, et seda panna elu teenistusse.

Samuti seisis ka Jaapani, Hiina, India, Pärsia ja Türgi omapärane ning võluv rahvakunst ainult igapäevase elu teenistuses, oli seega rakenduskunst. Nende rahvaste juures ei tuntud õlimaali või pilti omaette kunstina, küll aga teab kogu maailm nende kunstivääratustest — puunikerdusist, puulõikeist, ning pronksi-, laki-, elevandiluu-, kullasepa- ja tikandustöödest, milliseist hõõgub vastu säärane taustlik ilu- ja vormitunne, et ka vihaseim kunsttööstuse vastane need tööd peab tunnustama kunstitöödeks. See kõik oli rakenduskunst, kunst elu teenistuses.

Ka Euroopa riikides on viimasel ajal rahvaste omakultuuri arendamise alal raskuspunkt kantud üle rakenduskunstile. Mainime siin vaid suurejoonelisemaid üritusi, laskumata erialade üksikasjadesse. Suursaavutused, nagu ülemaa-

ilmsed dekoratiivkunsti näitused — Pariisis (1925), Barcelonas (1929), Antwerpenis (1930) — ja Rootsi rahvusliku kunsti näitus Stokholmis (1930), selgitavad meile kõige paremini, milliseid otse muinasjutulisi üritusi paneb liikuma rakenduskunst. Ta ei valluta mitte üksnes kõigi kunstide liike, vaid ka suur- ja väiketööstuse, elektri, lühidalt — kogu loodus on tõmmatud rakenduskunsti teenistusse. Terved linnaosad olid mahutatud näituste alla ja vaatamaskäijate arv ulatus kümneisse miljonisse. Seevõrra mõjuva tegurina on rakenduskunst tunginud rahvaste ellu.

Selle kõrval nii-nimetatud puhta kunsti näitused (pildid ja skulptuur) mahutatakse sageli ära ühte hoonesse või mõnesse suuremasse saali ja vaatajaid on parimal juhul mõnikümmed tuhat.

Vaadeldes lähemalt rahvaste ja erimaade rakenduskunsti avaldusi näeme, et neis otsitakse omapärasest rahvuslikku ilmet, ilumaitset, vormitunnet, mis on saanud mõjuvaks teguriks kogu Euroopa majandusele, eriti tööstuse alal. Viimase aja loosungiks on — rohkem individuaalset, omapärasest joont loomingus! See on rahvaste võidujooks, et pakkuda parimat ühel või teisel tööstusalal, sidudes sellega ka riiklikku propagandat. Parimaks näiteks selles mõttes oli äsja meil korraldatud Rootsi rakenduskunsti näitus.

Rootsi on viimase 15 aasta jooksul oma keraamika-, klaasi-, mööbli- ja tekstiiltöödega tõusnud Euroopa kunsttööstuses esimeste ritta, olles ülemaailmsel näitustel Barcelonas ja Antwerpenis üldise huvi keskpunktiks. Selle tagajärg on — määratu propagandana Rootsi riigile ja kunsttööstussaaduste hoogus eksport.

Meil korraldatud Rootsi rakenduskunsti näitusel võisime veenduda, kuidas oli viimisteldud esemete vorm, värv ja materjaal otstarbekohasuse seisukohalt ja kuidas vabrikutööstus (hulgaline valmistamine) on saavutanud kunsttööstusliku ilme.

Samuti teeb edusamme naaberriik Soome paljudel rakenduskunsti aladel, rääkimata juba Saksamaast. Vaadeldes näiteks Soome elamuid või nende äride vaateaknaid, reklaami, plakaate, mööbleid, trüki- ja graafikatöid näeme kõikjal omapärase rahvuskunsti ilmet.

Ülaltoodust tuleb järeldada, et rakenduskunst on kõigil aegadel ja kõigi rahvaste juures olnud tähtsaimaks teguriks rahvuskultuuri alal ja on käesoleval ajal jälle esile tõusmas kui olulisim ja elujõulisim kunst teiste loovate kunstide hulgas.

Kuidas on lugu selle pooldest meie kitsastes

oludes? Tavaliselt armastatakse meil ütelda, et oleme vaene rahvas, puudub ostjaskond, puudub vastav arusaamine kunstist ja tarvidus selle järele. Kas on säärased arvamised põhjendatud? Peab tunnustama, et mitte täiel määral, kuna meie rahvas on küllaltki huvitatud rakenduskunsti avaldusist ning suhtub väga heatahtlikult ja innuga ilusate kunsttööstussaaduste vaatlemisele ja omandamisele. Samuti on ärimehed, töösturid ja ettevõtjad hakanud esitama tunduvalt suuremaid nõudeid reklaamile, kaubapakendeile, vaateakende dekoratsioonile jne. Maksab vaid võrrelda meie äride vaateaknaid ja näitusmessi väljapanekute korraldust nüüd ja kümme aastat tagasi, et jõuda selgusele, missugused suured teened on olnud siin rakenduskunstil. Ka tuleb mainida meie kodutööd — üldist ja väga levinud vaipade valmistuse harrastust ja palju teisi käsitöid, mille kaudu rakenduskunst tungib Eesti kodudesse. See kõik on tõenduseks, et rahval on huvi rakenduskunsti vastu, et pind on soodus ja tööpõld olemas.

Siiski kuuleme kunstnikke sageli kaebavat tööpuuduse üle ja kurtvat, et seltskond, tööstus-ettevõtjad ja ärimehed ei kasuta küllaldaselt kunstnike kaastööd. Teiselt poolt kuuleme aga tööstureilt ja ärimehilt, et kunstnikelt ei saa igakord küllalt otstarbekohaseid ja rahuldavaid kavandeid või et need on liialt kallid, ei valmistata neid õigeaks ajaks või ei leidu vastavat eriala tundjat, kes võiks soovitavaid töid valmistada. Kõigest sellest selgub, et vahekorrad kunstnike ja valmistajate, töötarvitajate, vahel pole küllalt selged, et siin puudub vajaline kontakt.

Tegelikult on aga rakenduskunstniku tööpõld väga avar. Kui võtta kõiki neid alasid meil, kus vajatakse rakenduskunstniku kaastööd, nagu — tekstiil, tikandid, vaibad, mööblid, ehteasjad, keraamika, sisearhitektuur ja dekoratsioon, maalritööd, raamatu- ja tarbegräafika, puunikerdus, dekoratiivne skulptuur, edasi mitmesugused metallitööalad — sepa-, kullasepa-, tina- ja emailitööd, klaasi- ja kaunistatud nahatööd jne. jne., siis leiame, et need alad on veel söödis põld, mis ootab vaid harijat! Kuuldes siis veel kunstnikelt kaebusi tööpuuduse üle peab tahtmatult tulema otsusele, et siin on midagi korrast ära. Kui on ühelt poolt kunstnikkond ja teiselt poolt töötajate puudus ja laialised töövõimalused, siis tuleb leida abinõusid, kuidas viia kunstnikud lähedasse kontakti nendel aladel tegutsevate ettevõtjatega.

Selleks soovib kõneleja omalt poolt, et kunsttööstuskoolid püüaksid õpilasisse sisendada usku ja veendumust rakenduskunstis kui täht-

sasse tegurisse, mil on väga suured ülesanded ja võimalused, ning juhiks kunstnikud aladele, mis seisavad meie kultuurielu teenistuses. Rakenduskunstnikel tuleb loobuda kunstnik-boheemilase ideoloogiast ja võtta omaks tööstusliku produktiooni põhimõtted.

Ka peaksid valitsuse asutused tunnustama rakenduskunsti üheõiguslust teiste kunstide hulgas kultuurkapitali summadest osasaamisel. Samuti

on seltskonnal rakenduskunsti arengus mõjuv sõna kaasa kõnelda, nagu ta seda teeb teatri, muusika, kunsti ja spordi alal, mõjutades oma kaastööga nende suunda.

Lõppeks on suurimaks teguriks ikkagi rakenduskunstnikkond ise, kes peab ühiselt asuma tööle, et võita tunnustust, ja oma tööga tõendada rakenduskunsti olemasolu vajadust Eesti rahvuskultuuri arengus.

Meremeestekodu uuele alusele.

Seda nõuavad meie laevasõidu huvid.

Kuuldavasti on praegu teedeministeeriumi ülesandel Meremeestekodu poolt väljatöötamisel „meremeestekodu muutmise seadus“. Kava järgi tahetavat jätta Meremeestekodu ja meremeeste registreerimine ning munsterdamine üldiselt samale alusele nagu see oli seni, kuna muutmisele tahetakse võtta vaid asutuse nimetus, samuti nagu ka registreerimise ja munsterdamise üksik-asjaline kord.

Laevaomanike ringkondades on ka juba kaemat aega kõne all olnud praktilised puudused, mis on tulnud nähtavale Meremeestekodu organisatsioonis ja tegevuses (R. T. nr. 13, 1928), mistõttu tervitame selle asutuse ja ta tegevuse ümberorganiseerimist.

Kuid laevaomanike seisukohad lähevad põhjapanevalt lahku uues kavas ettenähtud Meremeestekodu või uue nimetusega Meremeesteameti organisatsiooni põhimõttest. Nimelt on laevaomanike arvamine, et maksvas seaduses ja uues kavas ettenähtud Meremeestekodu tuleb muuta puhtadministratiivasutuseks järgmistele funktsioonide alal:

- 1) Meremeeste registreerimine.
- 2) Meremeeste munsterdamine.
- 3) Järelevalve teenistus-vahekordade alal meremeeste seaduses ettenähtud korras ja vahemehe kohustus laevaomaniku, laevajuhi ja meremeeste vahel (Meremeeste sead. §§ 29, 43, 53, 68, 69).
- 4) Vahetalitus kohtade alal.

Selleks tuuakse ette järgmised põhjendused. „Meremeestekodu seaduse“ ja uue muutmise kava kohaselt Meremeestekodu (resp. ametit) juhib kollektiivne juhatuse, kus on laevaperemeestel 2 esindajat ja laeva juht- ning meeskonnal 5 esindajat, järelikult on seal absoluutne enamus töövõtjail. Asutuse juhtimisest võib teedeministeeriumi esindaja võtta osa ainult sõnaõigusega. Järelikult juhivad seda asutust vaid töövõtjad ning

ka asutuse tegelik juht — koduvanem, kes määratakse küll teedeministri poolt, kuid kodu juhatuse ettepanekul, olles seaduse järgi riigiametnik, — on tegelikult rippuv vaid töövõtjaist.

Meremeestekodu vanemal, resp. juhatusel, on aga maksvate seaduste järgi väga suured õigused ja kohustused puht-administratiivaladel kui ka teenistusvahekordade lahendamisel laevaomaniku (laevajuhi) laevateenijaskonna vahel. Näiteks „Meremeeste seaduse“ §§ 43 ja 68 järgi on koduvanemal õige laialdane kohtuniku funktsioon teenistusasjus lahkarmamise puhul mahanunsterdamisel (§ 43). Koduvanem on siin esimeseks kohtu instantsiks, mida võib ümber lükata vaid kohus. Veel kaugemad õigused annab temale § 68, mis määrab, et koduvanemal on meremeeste distsiplinaarkaristuse otsustamisel (lahkarmamise puhul laeva ja meremehe vahel) lõpliku instantsi õigused. Peaks olema selge, et niisuguseid õigusi ei tohiks olla administratiivisikul, kes allub täieliselt laeva teenijaskonnale.

Kuid ka teenistuslepingu ja laevamunsterrollide vormide väljatöötamisel, samuti ka teenistuslepingute sõlmimisel, on koduvanemal ja meremeestekodu juhatusel, kui vahemehele ja järelevalve asutusel, võimalus mõjutada lepingute sõlmimist ja tõlgitsemist nende huvides, kellest see asutus sõltub, s. o. teenijaskonna huvides. Samuti meremeeste registreerimisel, mil on suur administratiivne mõju ja tähtsus, ei ole loomulik, et otsustajaks on need, keda registreeritakse. Maksvate seaduste järgi kogu laeva meeskondade „teenituskirja“ (mis faktiliselt kannab kutsetunnistuse iseloomu) annab Meremeestekodu, s. o. asutus, mida samade isikute poolt valitsetakse. Arusaadavalt ei või niisugusel juhul ka sel alal olla vajalist erapooltust.

Praktilisest elust võib tuua palju näiteid, mis tõendavad ülaltoodud ning mis ka meil, Eestis, dik-

teerivad ette vajaduse muuta just selles osas Meremeestekodu senist seadust, s. o. et nimetatud administratiiv-funktsioonid täieliselt eraldataks kollektiivselt valitsetava meremeestekodu käest, luues nende ülesannete täitmiseks administratiivasutuse. Viimast võiks soovikorral valitseda pariteetsel alusel tööandjate ja töövõtjate poolt, mille juures vastaval riigiasutusel, kellele see asutus allub, oleks otsustav sõna.

Edasi tuleks meremeeste peale- ja mahamunsterdamine muuta lihtsamaks, kuna praegune kord, ühenduses sellega loodud asjaajamisega Meremeestekodus kui ka laevadel, on kujunenud äärmiselt keeruliseks ja tülikaks. Säärasena võiks eeskätt mainida meremeestelt arvestatavat palgamaksu ühes sinna kuuluva arvestuse, maksmise, kontrollimise ja sissenõudmise korruga. Meie arvates tuleks see kord radikaalselt muuta.

Mis puutub Meremeestekodu kultuursete nõuete ja abiandmise eest hoolitsemisesse, siis see tegevusharu tuleks eeltoodud administratiivalast täieliselt eraldada ja luua omaette põhikirja järgi töötavaks asutuseks, kelle juhtimisest võivad võtta osa asjaomaste ringkondade esindajad. Asutusele tuleks seadusega kindlustada sissetulek, praegusele Meremeestekodule eraldatava laevamaksu kujul, mis tegelikult oligi alguses nii kavatsetud, nagu see on ka teistes riikides vas-

tava asutuse ülalpidamiseks korraldatud, mille heaks muu hulgas ka välislaevad maksavad maksu.

Mis aga puutub ülaltähendatud administratiivtegevust — munsterdamist ja registreerimist, siis selle asutuse ülalpidamise kulud peaks kantama teiste administratiivkultuuride (näiteks tööinspektorite) eeskujul riigi eelarve korras, nagu see sünnib ka teistes riikides.

Märgime siinkohal, et ka Soomes ja Rootsis, kust võeti eeskujuna meie Meremeestekodu seaduse väljaandmisel (1927.—1928. a.), on samuti tulnud otsusele, et senisel kujul Meremeestekodu tegevus ei või kesta ning et see tuleb täiesti ümber organiseerida. Soomes määrati küsimuse uurimiseks valitsuse poolt 5-liikmeline asjatundjate komisjon, kes 1932. a. esitas valitsusele oma aruande (197 lhk.) ning ettepanekud Meremeestekodu likvideerimiseks senisel kujul ja eelkirjelatud administratiivfunktsioonide üleandmiseks Meresõiduvalitsuse juures töötavale asutusele. Samale seisukohale on asunud ka Rootsi.

Kuna küsimusel on suur praktiline tähtsus kodumaa laevasõidu arengu kohta, siis arvame, et ka meil, Eestis, tuleks võtta Meremeestekodule antud funktsioonid ja organisatsioon ümberkorraldamisele, võttes aluseks ülaltoodud põhimõtteid.

Kaubanduse ja tööstuse statistika.

Tööstuslikud ettevõtted ja laevandus 1933. a.

(Järg.)

Suurtööstus.

Suurtööstuse all mõistame kõiki tööstuslikke ettevõtteid, missugused on lunastanud I—IV järgu tööstusliku äritunnistuse.

Jälgides suurtööstuslikke ettevõtteid arvudes näeme, et suurem osa neist on lunastanud IV järgu äritunnistuse, kuna I, II ja III järgu tööstusliku äritunnistusega ettevõtete arv on juba märksa väiksem ning moodustab üldsuurtööstuslikest ettevõttest ainult umbes 25 prots.

Kui vaadelda suurtööstuslike ettevõtete arvu aastate vahemikul 1926—1933 (diagramm nr. 5), siis näeme, et 1926.—1930. a. oli vaheldumisi langus ja tõus, 1931.—1932. a. oli tugev langus ning 1933. a. järsk tõus, mis on seletatav kodumaa tööstussaaduste nõudmistele suurenemisega ja vä-

listamaa tööstussaaduste sissetoomise kitsendustega.

I, II ja III järgu tööstuslike äritunnistustega ettevõtete arvus on tulnud ette vähe võnkumisi, kuid suuri võnkumisi näitavad IV järgu ettevõtted. Nii oli neid ettevõtteid 1926. a. — 140, 1932. a. ainult 105, 1933. a. — 147.

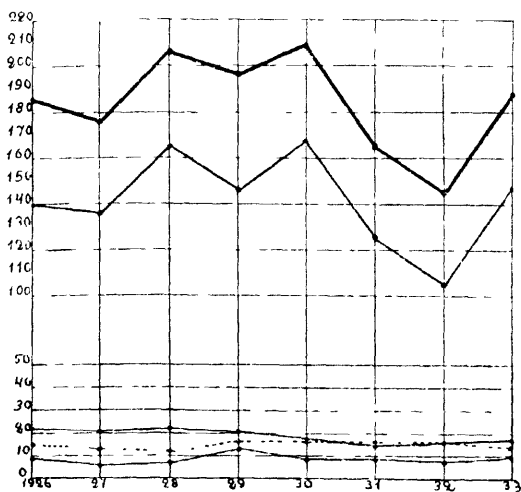
Keskööstus.

Keskööstuse all mõistame kõiki tööstuslikke ettevõtteid, missugused on lunastanud V—VII järgu tööstusliku äritunnistuse.

Jälgides arvudes keskööstuslike ettevõtteid näeme, et suurem osa neist on lunastanud VII järgu äritunnistuse, kuna V ja VI järgu tööstuslike äritunnistustega ettevõtete arv on märksa väiksem ja moodustab üldkeskööstuslikest ettevõttest umbes 30 prots.

(Diagramm nr. 5.)

Suurtööstuslike ettevõtete üldarv 1926.—1933. a.

Ülemine joon: Suurtööstuslikud ettevõtted (I, II, III ja IV järk kokku).

Teine joon ülevalt: IV järgu äritunnistusega tööstuslikud ettevõtted.

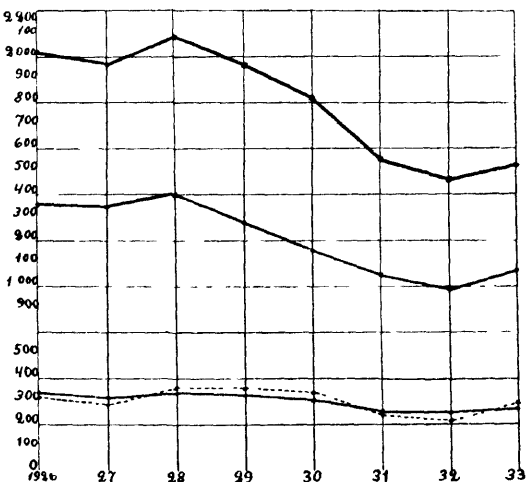
Kolmas joon ülevalt: III järgu äritunnistusega tööstuslikud ettevõtted.

Punktiirjoon: I järgu äritunnistusega tööstuslikud ettevõtted

Neljas joon ülevalt: II järgu äritunnistusega tööstuslikud ettevõtted.

(Diagramm nr. 6.)

Kesk- ja väiketööstuslike ettevõtete üldarv 1926.—1933. a.

Ülemine joon: kesktööstuslikud ettevõtted (V, VI ja VII järk kokku).

Teine joon ülevalt: VII järgu äritunnistusega tööstuslikud ettevõtted.

Kolmas joon ülevalt: V järgu äritunnistusega tööstuslikud ettevõtted.

Punktiirjoon: VI järgu äritunnistusega tööstuslikud ettevõtted.

Kui vaadelda kesktööstuslike ettevõtete arvu aastate vahemikul 1926—1933 (diagramm nr. 6), siis näeme, et 1926—1932. a. see arv langes, välja arvatud 1928. a., mis näitas vaigest tõusu võrreldes eelmise aastaga; kuid 1933. a. näitab nende arv jälle tõusu, mis on seletatav terve rea uute kesktööstuslike ettevõtete rajamisega, kuna kodumaa turule ilmub palju uusi tööstussaadusi.

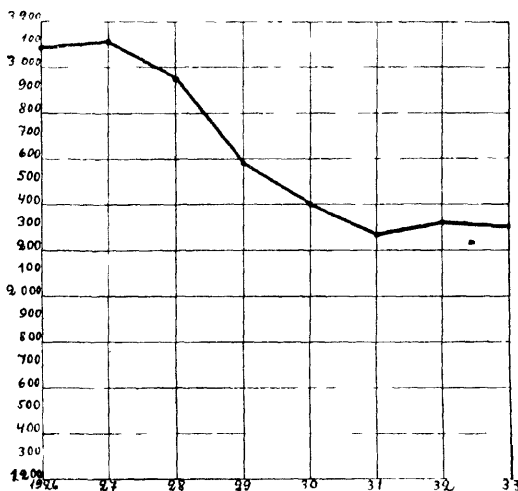
Võrreldes tõusu kulminatsioonipunkti 1928. aastal ja languse madalamat arvu 1932. a., võime konstateerida, et üldine langus on siin olnud üsna tunduvalt, ja nimelt 30 prots. Suurima languse on teinud kaasa VII järgu ettevõtted, kuna V ja VI järgu ettevõtted on vaheldumisi näidanud tõusu ja langust. 1933. a. on aga jälle märgata tõusu kõigi nende ettevõtete arvus ja kesktööstuslike ettevõtete arv tõusis võrreldes 1932. a. umbes 10 protsenti.

Väiketööstus.

Väiketööstuse alla kuuluvad kõik VIII järgu tööstusliku äritunnistusega ettevõtted.

(Diagramm nr. 7.)

Väiketööstuslike ettevõtete üldarv 1926.—1933. a.

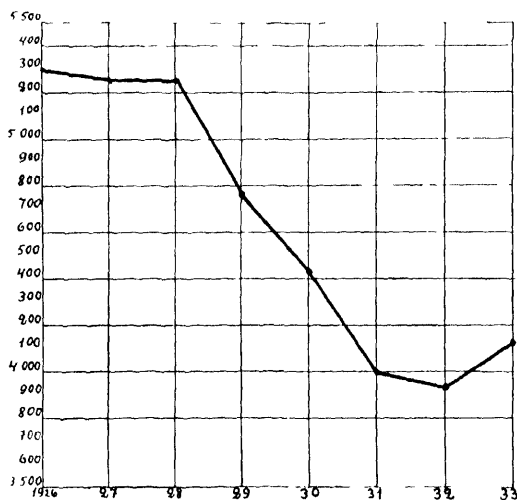
VIII järgu tööstusliku äritunnistusega ettevõtted.

Väiketööstuslike ettevõtete arvu jälgides (diagramm nr. 7) näeme, et siin ajavahemikul 1926.—1931. a. on ettevõtete arv langenud järjekindlalt.

Nii oli 1927. a. väiketööstuslike ettevõteteid 3114, aastal 1931 aga 2286, seega on vähenemine olnud kaunis suur ja nimelt 26,6%. 1932. a. oli jälle märgata väga väikest tõusu ja nimelt 1,8%, kuna 1933. a. langes ettevõtete arv ainult 15 ettevõtte võrra.

(Diagramm nr. 8.)

Tööstuslike ettevõtete üldarv 1926.—1933. a.

I—VIII järgu tööstusliku äritunnistusega ettevõtted.

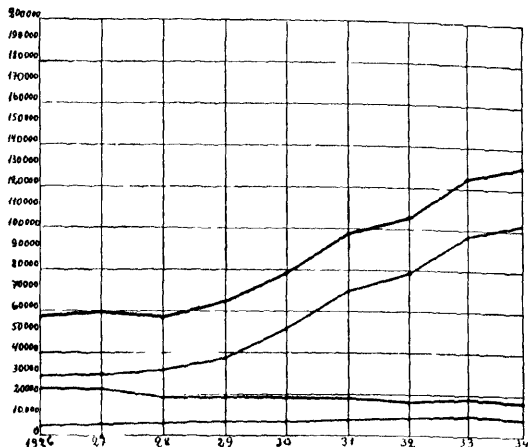
Kokkuvõetult suur-, kesk- ja väiketootuse kohta võib konstateerida, et tööstuslike ettevõtete arv on järjekindlalt vähenenud (diagramm

nr. 8) kuni 1933. aastani, millal langus ulatus 25,8%, siis aga teeb tööstus jarsu tõusu ja nimelt 4,5%.

Laevandus.

(Diagramm nr 9.)

Eesti merekaubalaevastik 1926.—1934. a.

Ülemine joon: kogu laevastik br.-reg.-tn.
Teine joon ülevalt: aurulaevastiku br.-reg.-tn.
Kolmas joon ülevalt: purjekad br.-reg.-tn.
Neljas joon ülevalt: mootorlaevad br.-reg.-tn.

Eesti merekaubalaevastik 1926.—1934. a.

	Kokku ilma praamideta								Praame	
	A/l.		M/l. ja mp/l.		P/l.		Kõik		arv	br. reg.-tn.
	arv	br. reg.-tn.	arv	br. reg.-tn.	arv	br. reg.-tn.	arv	br. reg.-tn.		
1. jaanuaril 1926	72	29.479	42	5.958	321	23.400	435	58.837	50	7.320
1. " 1927	69	30.493	44	6.511	317	23.329	430	60.333	46	6.147
1. " 1928	67	32.298	37	6.831	275	19.318	379	58.447	52	6.843
1. " 1929	74	38.767	41	7.292	262	19.775	377	65.834	54	8.178
1. " 1930	83	52.929	46	7.624	249	19.215	378	79.768	57	8.426
1. " 1931	93	70.353	48	8.266	247	19.489	388	98.108	55	8.081
1. " 1932	97	79.462	46	9.273	212	17.907	355	106.642	71	8.351
1. " 1933	109	97.266	63	10.594	206	18.024	378	125.884	70	8.190
1. " 1934	114	103.704	61	9.563	201	17.946	376	131.213	63	6.551

Peale merekaubalaevastiku on veel siseveete kaubalaevastik, mis koosneb 1. jaanuaril 1934. a. 22 aurikust 1357 br. reg.-tn., 1 m/l. 25 br. reg.-tn. ja 62 lodjast 3149 br. reg.-tn. Kokku 85 laeva 4531 br. reg.-tn. Arvatud on vaid laevad alates 20 br. reg.-tn. ja suuremad.

Nagu näha (tabel nr. 2 ja diagramm nr. 9) algas eesti aurulaevastiku areng 1927.—1928. a., mis kestis 1933. aastani. Viie aasta jooksul, 1928.—1933. a., kaubalaevastik kasvas 67.437 br.-reg.-tn. võrra, s. o. keskmiselt 13.500 br.-reg.-tn. aastas. Kasvamise toimus ainuüksi auru- ja mootorlaevastiku alal, kuna purjelaevastik läks

isegi 1300 br.-reg.-tn. võrra tagasi. Purjelaevastiku tagasimineku põhjuseks on peamiselt lühike navigatsiooniga aeg, puudused sadamais ja kõrged sadamamaksud, mis rannasõidulaevadele teevad raudteedega ja omnibustega võistlemise väga raskeks.

(Järgneb.)

Kaksikjuubel Kaubandus-tööstuskojas.

Koja nõunik Robert Berendsen ja pearaamatupidaja Johannes Tinn 50-aastased.

8. november s. a. oli Kaubandus-tööstuskoja ametnike peres küllaltki haruldane päev: kaks koja vanimat ametnikku — nõunik Robert Berendsen ja pearaamatupidaja Johannes Tinn — kes on sündinud ühel ja samal päeval, said 50 aastat vanaks.

Huvitav on märkida mõningaid ühtesattumisi mõlema juubilarid elukäigus. Rääkimata juba sündimisest ühel ja samal päeval on juubilarid kasvanud üles maal, omandades sealt meie maa-mehe sitkuse ja terved vaated elule.

Mõlemad juubilarid on kojas ametis selle tegevuse algusest peale ja püsivad „täismehe“ ikka jõudes hea tervise juures oma ülesannete täitmisel. Samuti on mõlemad juubilarid avaliku elu tegelased, on visa edasipüüdmise ja enesearendamisega rajanud endale tee ellu ja mõlemad on täie rinnaga rõhunud kaasa Eesti rahvusliku iseteadvuse tõstmise ja arendamise töös.

Ühineme kõigi nende laialiste ringkondadega, kel on küllalt põhjust neid kaht meest ja nende tegevust Eesti avalikus elus meenutada, südamlikus õnnesoovis nende 50-da sünnipäeva puhul, lootes, et neil jätkub ka tulevikus raugematut jõudu endise visadusega edasirühkimiseks oma kutsealal Kaubandus-tööstuskojas, kui ka mitte vähem tarvilises Eesti rahvusliku kultuuri arendamise töös.

Robert Berendsen.

Sündinud 8. nov. 1884. a. Ambla vallas Järva-maal. Juba 18-aastase noormehena astus Ambla vallakirjutaja abiliseks ja neli aastat hiljem (1906) Kapu vallakirjutajaks. Kohalike mõisnike salakaebuste põhjal saadeti 1909. aastal kindral-kuberneri Möller-Sakomelsky korraldusel valjema valvekorra kestuseni Baltimailt välja. Sama aasta sügisel astus „Peterburi Teataja“ toimetuse liikmeks ja hiljem selle lehe toimetajaks.

Asudes Peterburis, täiendas oma haridust vabakuulajana Peterburi ülikooli õigusteaduskonnas ja end. Pobedinski kõrgematel kaubanduslikel kursustel.

1914. aasta märtsikuust kuni 1916. a. lõpuni oli „Tallinna Teataja“ toimetaja, 1917. aastal Harjumaa miilitsaülema abi ja hiljem miilitsa-ülem. Ühtlasi oli ta ka esimene Harju maanõukogu esimees.

Saksa okupatsiooni ajal istus ühes paljude teiste Eesti tegelastega vanglas. Võttis osa Eesti

R. Berendsen.

vabadussõjast. 1920. a. peale Üleriikliku Kaupmeeste Liidu sekretär. Kaubandus-tööstuskoja tegevuse algusest peale koja nõunik ja II sektiooni sekretär.

Peale oma kutseteenistuse on B. alati Eesti seltskondlikust tegevusest elavalt võtnud osa, olles enam kui 30 aasta jooksul paljudes organisatsioonides juhtiva jõuna tegev. Oli kodukohas juba noormehena tegev Ambla Karskuse, Tule-tõrje ja Põllumeeste Seltsides. Hiljem Peterburis Eesti Noorsooseltsi abiesimees ja esimees, Peterburi Hariduse Seltsi asunduste osakonna esimees jne. Kodumaal on B. samuti terves reas organisatsioonides olnud tegev — on Kartuli-ühisuste Liidu juhatuse liige, Suurkaupmeeste Ühingu sekretär, Tallinna Meestelaulu Seltsi toetaja-liige jne. jne.

Ajakirjanikuna on avaldanud rohkesti artikleid majanduslike kui ka poliitiliste küsimuste kohta. On pidanud kaupmeeste organisatsioonidele rea referaate, peamiselt maksuküsimuste kohta. Avaldanud raamatud „Talurahva vabastamise 100 aastane juubel“ (1916) ja „Ärimehe käsiraamat“ (1927).

Johannes Tinn.

Sündinud 8. nov. 1884. a. Karstna mõisas aidamehe pojana. Parast õppimist Valgas siirdus

J. Tinn

17-aastasena Peterburisse, täiendas raamatupidamise alal kutseharidust A. Jansoni kaubanduskoolis kahesemestrilistel raamatupidamise kursustel.

1902. a. astus ametisse börsi notari K. Goetzi juure, kus töötas 5 aastat. 1907. aastal astus

Esimese Vene Tulekinnituse Seltsi teenistusse, kus 7 aasta jooksul töötas end üles vastutusrikkale kohale.

1914. a. astus Vene Püssirohu Valmistamise Seltsi teenistusse, kus püsis kuni 1920. aastani. Siirdus kodumaale ja astus raamatupidajana ametisse kaubandus-toostusministeeriumi riigi kaubaagentuuri, kus töötas 5 aastat.

1925. a. peale Kaubandus-tööstuskoja pearaamatupidaja.

Elades noormehena Peterburis hakkas, aastat 30 tagasi, õppima laulu, töötades sel alal Peterburi Keiserliku Maria-teatri solisti Morskoi ja hiljem kuulsu Peterburi konservatooriumi professori Dziraltoni õpilase Ljubini juures. Olles esimesi Eesti meessolistide korraldas ametipuhkuse ajal Tinn-Felinsky nime all iseseisvaid kontserte Tallinnas, Tartus, Narvas, Võrus, Valgas ja Viljandis. Peaosatäitjana võttis osa esimese eestikeelse operi ettekandest „Öömaja Granadas“, Tartus 1907. a. ja Tallinnas 1908. a. Pealeselle on esinenud lugemata kordi solistina kontsertidel ja pidudel Peterburis, Kroonlinnas, Tallinnas ja Tartus. Esines dr. K. A. Hermanni laulelduses „Uku ja Vanemuine“ Tartus ning operetis „Korneville kellad“ Tallinnas. Töötas vahetpidamatult kaasa Peterburi Eesti Kooliseltsis, Vaheri ja Penna meeskoorides Peterburis, siis veel sealses solistide kvartetis (A. Trautwach, K. Ots, B. Hansen ja Tinn-Felinsky); on rohkesti laulnud grammofoniplaatidele nii soolos kui ka kvartetis.

Praegu on tegev Teatri Selts „Estonia“ revisjonikomisjoni liikmena ja Tallinna Meestelaulu Seltsis meeskoori tegeva liikmena. Pealeselle tugutseb veel paljudes teistes seltskondlikes organisatsioonides aktiivse tegelasena.

Äride register

oktoobrikuu teisel poolel.

Registreeritud firmad:

1. Kabli piimatallitus Aleksander Abel, Orajõe v., Kabli k.
2. Leonhard Abel, Tartu, Herne 32, toiduainetekauplus.
3. Savitööstus K. Ammas ja Ko, Tartu, Roosi 28/30, täisühing, täisosanikud August Nuut, Konstantin Ammas, Karl Utter; osakapital Kr. 900.—.
4. Aleksander Arro, Rakvere, Pikk 26, lille- ja pärjakauplus.
5. Kammitööstus „Kaljola“ Priidu Aru, Tallinn, Lubja 7-a, kunstsarvest kammide, sulepeade, suitsupitside ja teiste esemete tööstus.
6. Feodor Arula, Tartu, Meltsiveski 26, kaltsudekauplus.
7. Gabriele Audum, Tartu, Rütli 7, käsitöö- ja pudukaubaäri.

8. Kaubanduskontor „Baltik“ Christiansen & Umblia, Tallinn, V. Roosikrantsi 4, agentuur ja vahetalitus, täisühing, täisosanikud Bernhard Umblia, Eugen Christiansen; osakapital Kr. 2.000.—.
9. Nahaparkimistööstus J. Domaškin ja Ko, Mustvee al., Petrogradi 74, täisühing, täisosanikud Jegor Domaškin ja Uljan Domaškin; osakapital Kr. 1.000.—.
10. Eestimaa Meri-Jahtklubi, Tallinn, V. Viru 11, peab einelauda Tallinna sadamas, klubi majas; klubi nimel on volitatud alla kirjutama juhatusel liikmed Christian Roter mann, Erik Holst, Valter Hoerschelmann ja Kurt Grohmann.
11. Robert Ehenbusch, Vaimastvere v., jahuveski.
12. Herbert Eiso, Tartu, Kesk 36, toiduainete- ja piimakauplus.
13. Aleksander Ertson, Tallinn, V. Juhkentali 9, toiduainetekauplus.
14. Liha- ja delikatesskauplus „Gastronom“, Vitali Garšnek, Irboska jaam; prokurist Nikolai Garšnek.
15. Taagepera apteek, proviisor Harald Granberg, Taagepera v.
16. Paul Grents, Tartu, Söögiturg 3, restoraan.
17. Karl Hansen, Väinjärve v., Koeru al., talurahvatarvetekauplus.
18. K.-m. „Atom“ Emilie Hansson, Tallinn, Jaani 9, tekstiil-, kummi-, naha-, kemiaalide ja teiste ainete en-gros äri.
19. Reigi telliskivitehas Edgar Holmberg, Kõrgesaare v., Kidaste k.
20. Richard Hänilane, Käru v., Käru al., rohu-, värvi- ja kosmeetikakauplus.
21. Maria Imerk, Pärnu, Suur-Kuke 9, toiduainetekauplus.
22. Irboska Vabatahtlik Tuletõrje Ühing, V. Irboska, einelaud. Juhatusel liikmed Jakov Kokerov, Vassili Voronkov, Gavril Metlin, Ivan Brösin ja Vassili Minin.
23. Jakob Isrin, Tallinn, Imanta 17, laudade ost-müük.
24. Johannes Iter, Paldiski, Nikolai 19, kalasuitsetamine.
25. Nadeshda Jansar, Kuressaare, Kubermangu 28, toiduainetekauplus ühes riigiviina, piirituse ja õllemüügiga.
26. Albrecht Juht, Sootaga v., tuuleveski.
27. Johan Jurak, Tartu, Aleksandri 24, toiduainetekauplus ja pagari- ja leivatööstus.
28. Arnold Kaasik, V.-Roela v., Tudu as., sae- ja jahuveski.
29. Kristjan Kallus, Viru-Nigula, Unnukse k., villatööstus.
30. Jüri Kann, Abruka v., Tiinimetsa, jahuveski.
31. Salme Kenimägi, Tallinn, Paldiski mnt. 7, riide- ja pudukauplus.
32. Johannes Kiljako, Tartu, Önne 43, toiduainete- ja piimakauplus.
33. Aleksei Kink, Tartu, V. Kaar 40, toiduainetekauplus.
34. Martin Klaos, Tartu, Kalmistu 10, kivitööstus.
35. Aleksander Klopp, Rakvere, Seminai 10, toiduainetekauplus.
36. Gustav Koik, Tallinn, Lubja 5, toiduainetekauplus.
37. Jüri Korison, Mõtsu metskond, metsatööstus.
38. Marie Koval, Viljandi, Oru 4, toiduainetekauplus.
39. Mihkel Kukk, Pärnu, Riia 59, õllekauplus.
40. Juuli Kulver, Tallinn, Liivalaia 43, liha- kauplus.
41. Alfred Ladvik, Tartu, Jaama 65, leivatööstus.
42. August Lagastik, Tartu, Herne 21, aiatööstus.
43. Elmar Lass, Üldine Tartu Reklaamiagentuur „Agent“, Tartu, Suurturg 6.
44. Julius Leppik, Haapsalu, Posti 23, toiduainetekauplus.
45. Johannes Liit, Kärdla, Poska tän., segakauplus.
46. Elisabeth Liivak, Tallinn, S. Tartu mnt. 57, pudu- ja kirjutusmaterjalikauplus.
47. Hugo Lille, Rakvere, Tallinna 7, elektri- ja sporditarbed.
48. Oskar Lomp, Avanduse v. ja as., moortorveski.
49. Peeter Luberg, Tori v., Aesoo k., jahuveski.
50. Liina Luik, Viljandi, Tallinna 32, toiduainetekauplus.
51. Johann Lunter, Pärnu, Vilmsi 6, vanakraamikakauplus.
52. Anna Maiste, Viljandi, Väiketuru 6, liha- kauplus.

53. Saapa-, naha- ja riidekauplus Marie Mango, Pärnu, Rüütli 26.
54. Marie Martenson, Tallinn, V. Viru 9—3, mees- ja naisrätsepatööstus.
55. Melanie Matson, Leisi, riigiviina-, piirituse- ja segakauplus.
56. Schmer Millner, Tartu, Riia 15, pealishaha töökoda.
57. Anette Muru õmblustööstus, Tallinn, Pühavaimu 4—2.
58. Mooses Musikant, Valga, Vabaduse 17, lihakauplus.
59. Elfriede Mäekivi, Tallinn, S. Roosikrantsi 4, puuviljakauplus.
60. Emilie Mäkusk, Kasepää v., segakauplus.
61. Julie Märka, Tallinn, S. Raevalla 20, toiduainetekauplus.
62. Amanda Neumann, Meeri v., Nõo al., toiduainetekauplus.
63. Paul Ney, Rakvere, Tallinna 42, pärja- ja puusärgikauplus.
64. Hotel-restaurant „Grand“, Vilhelmine Nicolai, Tallinn, Kopli 2-a.
65. Eduard Oder, Keila v., Vasalemma, lihaja vorstikauplus.
66. Hilda Oja, Viljandi, raudteejaam, einelaud.
67. Alfred Osmand, Nõmküla v., Tamsalu, liha- ja vorstikauplus.
68. Osvald Paat, Paldiski, Jüri 8, pagariäri.
69. Alfred Palo, Koioa v., Põlva al., segakauplus ja õlleladu.
70. Voidemar Parts, Pärnu, Gustav-Adolfi 7, metsaäri.
71. Loviise Peikre, Tallinn, Kunderi 8, toiduainetekauplus.
72. Frits Peterson, Karksi v., jahuveski.
73. Madis Pihlak, Roela v., jahuveski.
74. Einelaud Anna Purkin, Kulgu sadam, mootorpaat „Helju“.
75. Aline Puustein, Tallinn, Toompuiestee 17-a, toiduainetekauplus.
76. Heinrich Päll, Kurista v., Aidu k., veini- ja õllekauplus.
77. Vedrutehas Joosep Rebane, Tartu, Lao 2-a.
78. Rudolf Redel, Tartu, Karlova 52, aiatööstus.
79. Nelly Rein, Viljandi, Kauba 5, naiste üleriie töökoda.
80. Hermann Reinfeldt, Tähtvere v., jahuveski.
81. August Riimann, Piirsalu v., Kabeli k., saeveski.
82. Johannes Roosmann, Tallinn, S. Juhkentali 46, söögimaja.
83. Hilda Rossmann, Viljandi, Kivi 7, toiduainetekauplus.
84. Metallitööstus Aleksander Ruttas, Tartu, Vladimiri 1, metallnööpide valmistamine.
85. Riidekauplus Aliide Ruus, Paide, Pikk 2; prokurist Voidemar Ruus.
86. Evald Rõigas, Tartu, Linda 15, toiduainete- ja piimakauplus.
87. Kusta Saareal, Saaluse v., laualõikus.
88. Hans Saarik, jalgratta osade ja mehaanikatööstus „Niagara“, Tartu, Aleksandri 111-a.
89. Voidemar Sakalov, Iisaku v., Säliku k., mootor-jahuveski.
90. Johanna Sandberg, Tallinn, Laadaplats 123, segakauplus.
91. Sophie Schmidt, Tartu, Mäe 54, toiduainete- ja piimakauplus.
92. Voidemar Seeberg, Tallinn, Vene 8—3, raua- ja teraskauba esindus.
93. Henrik Sepp, Illuka v., Raudi k., jahuja saeveski.
94. August Soonberg, Elva, Tuletõrje 5, laualõikus.
95. Oskar Stamberg, Tartu, Narva 10, talurahvatarvetekauplus.
96. August Strick, Tallinn, Liiva 12, toiduainetekauplus.
97. Aliide Suurevälja, Pärnu, Riia 93, toiduainetekauplus.
98. Aliide Tomson, Tõrva, Tartu 11, toidu- ja tarbeainetekauplus.
99. Marie Tomusk, Viljandi, Tartu 37, saun.
100. Tuuleveski Aleksander Triipan, Kihelkonna v., jahuveski.
101. Hans Trikson, Tallinn, Lutri 12, lihakauplus.
102. Kaubanduse- & Tehnikakontor Johannes Täks, Tallinn, Pikk 36, tehnilised kaubad, autod, tarbed ja muud.
103. Jakob Tõllason, Tallinn, Õuna 18, jalanõudetööstus.
104. Söögimaja „Metropol“, Fanny Vaidt, Pärnu, Kuninga 21.

105. Elviine Valdhorn, Pärnu, Jänesselja 3, valmisriietekauplus.
106. Jaan Varatu, Nõmme, S. Pärnu mnt. 245, toiduainetekauplus ühes õllemüügiga.
107. Marie Vassus, Tartu, Aia 2, šokolaadi- ja kompvekitööstus.
108. Robert Veem, Tartu, Vaksali 15, kutteainete ja ehitusmaterjalide äri.
109. Reet Veldeman, Viljandi, Vaksali 34, toiduainetekauplus.
110. August Vindt, Tartu, Lina 1, aiatööstus.
111. Riidetrükiteostus „Iraana“ Lothar Vinkelmann, Tallinn, Volta 3, prokurist Friedrich Küssner.
112. Liisa Vint, Tartu, Karlova 72, aiandus.
12. August Kangelaske jätkab äritegevust, avades Viljandis, Uusturg, toiduainetekaupluse.
13. Mihkel Kants'i toiduainetekauplus asub Pärnus, Vee 12 (varem Vee 15).
14. Aleksander Kirm jätkab äritegevust, avades Tallinnas, Koidu 104, toiduainete- ja piimakaupluse.
15. Fromhold Klampe avanud Viljandis, Lossi 31, õllelao, peab edasi varem registreeritud Viljandis, Tartu 14, asuvat koloniaalkauplust.
16. August Kongats avanud Kuressaares, Kubermangu 2, nahakaupluse.
17. Mart Kremmi pesupulgatööstus asub Tallinnas, Jakobsoni 38 (varem Gonsiori 23).
18. Karl Krik lõpetas Tallinnas, S. Tartu 55, asunud pudukaupluse, peab edasi Tallinnas, Õuna 14, toiduainetekauplust.

Registreeritud muudatused:

1. „L. Abel“, Viljandi, Lossi 15, moe- ja uuri-kauplus, lahkunud täisosanik Selma Rosenblatt (surma läbi) ja täisosanik Lina Abel, ainuisklikuks äripidajaks jääb Jenni Rosenblatt, kes tegutseb endise firma „L. Abel“ all.
2. Helmi Alkoffi toiduainetekauplus asub Tallinnas, Sireli 1 (varem Astri 3).
3. Miina Allase toiduainetekauplus asub Tallinnas, Õle 1 (varem V. Ameerika 38).
4. Jaan Ansmanni toiduainetekauplus asub Pärnus, Jannseni 47 (varem Jannseni 19).
5. Audru Põllumajanduse ja Tööstuse O.-ü. likvideerimisele asunud, likvideerimiskomisjoni liikmed Adolf Pilar, Jaan Anson, Mihkel Popp, Hans Saks ja Karl Aun; komisjoni asukoht Pärnu, Supelus 25.
6. Siidi- ja plüüsitööstus „Kudur“ vennad Besprosvanny & Ko, Tallinn, Veerenni 29, üldvolikiri antud täisosanikule Morduch Besprosvanny'le.
7. Simon Feimann jätkab äritegevust, avades Rakveres, Tallinna 30, naha- ja saapakaupluse.
8. Israel Gelb jätkab äritegevust, avades Tartus, Uueturu 5, mütsiäri.
9. Hans Ibrus avanud talurahvatarvete-kaupluse Penuja vallas (peab edasi samasugust kauplust Abja v., Paluojaal).
10. Klaasi- ja metsatööstuse aktsiaselts „Järvakandi tehased“, Tallinn, avanud Tallinnas, Petrooleumi 4, lauiala.
11. Johannes Kaevats jätkab äritegevust, avades Passlepa v., Hara k., jahuveski.
19. Helmi Kuuskmann lõpetanud Nõmmel, Jaama 9, asunud toiduainetekioski ning avanud Nõmmel, Õie 25, toiduainetekaupluse.
20. Joosep Lever, Tallinn, Laadapl. 64, riide- ja pudukauplus, muudetud firma ja äriala järgmiselt: „Valmisriiete- ja pesukauplus „Elegant“ J. Lever“.
21. Marie Liiva jätkab äritegevust, avades Tallinnas, Simeoni 11, toiduainetekaupluse.
22. August Lubja, Mustvee al., Tartu 49, ettevõtte ärialaks on raua-, ehitustarvete- ja segakauplus (varem „talurahvakauplus“).
23. Ivan Makejevi toiduainetekauplus asub Valgas, Tähe 7 (varem Võru 17).
24. August Mathieseni elektromehhaanikatööstus asub Tallinnas, Narva mnt. 43 (varem Narva mnt. 33).
25. Hans Muggu avanud Tartus, Raekoja 101, kohvi- ja siguritööstuse (varem registreeritud lina- ja viljaülesostuäri ja koloniaalkauplus).
26. Julie Piirand, Tartu, Tähe 83, kirjutusmaterjaali-, raamatu- ja pudukauplus, prokuura antud Albert Piirand'ile.
27. Eesti Kummitööstuse O.-ü. „Põhjala“, Tallinn, põhikapitali suurendatud Kr. 150.000.-ni.
28. Rudolf Põld jätkab äritegevust, avades toiduainetekioski Nõmmel, Jaama 9; prokurist Paul Suntja.
29. Leena Rääli toiduainetekauplus asub Tallinnas, Õuna 9 (varem Loode 1).
30. Erich Stein lõpetanud Hallistes, Kulla al. asunud apteegi, peab edasi Pärnus, Riia 15, apteeki ja rohu-kauplust.

31. Ed. Taska raamatuköite ja kaunistatud nahatööde ateljee, Tallinn, Kentmanni põik 5, avanud oma tootuse saaduste kaupluse Tallinnas, Kunstihoones.
32. Tekstiiltööstuse aktsiaselts „Tekla“, Tallinn, juhatause liikme kohusetäitmisele on kutsutud kandidaat Georg Schlichtermann.
33. Heinrich Thiessen, agentuur- ja komisjoniäri, asub Tallinnas, Vabaduse pst. 5-a (varem Ahju 13--3).
34. Haja Tsõpukov avanud teise põletispuudekaupluse Tallinnas, S. Juhkentali 11 (peab edasi varem registreeritud samasugust ettevõtet Imanta 33).
35. Andreas Võsa toiduainetekauplus asub Tallinnas, Koidu 80 (varem Lille 15).
17. V. Kusnetsov ja J. Mihailov, Kohtla-Järve, segakauplus.
18. Riidetrükitööstus „Fakü“ Fr. Küssner, Tallinn, Vaksali pst. 2—20.
19. Johannes Lass, Tallinn, Lubja 5, toiduainetekauplus.
20. „Fritz Malm“, Tallinn, S. Roosikrantsi 6, maalritööstus, ainuisiklik äripidaja Alma Malm.
21. Einelaud Johannes Meerits, Kulgu sadam, mootoriaev „Helju“.
22. Jaan Meigas, Kiiti v., Aruküla, toiduainetekauplus.
23. Anna Männikov, Pärnu, Jänesselja 81, toiduainetekauplus.
24. Ida Mõtsnik, Tallinn, Liiva 12, toiduainetekauplus.
25. Alide Nigul, Tallinn, Kunderi 8, toiduainetekauplus.
26. Johannes Odenberg, Tallinn, Lutri 12, lihakauplus.
27. Tõnu Oebius, Paide, Pärnu 30, põllusaadustekauplus.
28. Magda Pill, Pärnu, Jannseni 32, pagariäri.
29. Martin Puustein, Tallinn, Toompuistee 17-a, toiduainetekauplus.
30. Otto Rand, Laeva v., jahuveski.
31. Adelheid Raudsepp, Tallinn, Vambola 7, lihakauplus.
32. Erich Reimann, Tallinn, V. Ameerika 26, turbamüük.
33. Leo Rosenberg, Kolga-Jaani al., pagariäri.
34. Alfred-Johannes Saks, Tartu, Mäe 54, toiduainetekauplus.
35. Ernst Seero, Pärnu, Jänesselja 7, valmisriietekauplus.
36. Linda Sprenk, Tartu, Promenadi 5, juuksetööstus.
37. Alfred Suits, Haaslava v., segakauplus.
38. Gustav Suits, Nõmme, Apteegi 2, pruugitud asjade kauplus.
39. Pauline Sõerus, Tallinn, Koidu 9, toiduainetekauplus.
40. Tõnis Titma, Pärnu, Riia 93, toiduainetekauplus.
41. Olga Tohver, Tallinn, S. Tartu 6, pagaritööstus.
42. Leonid Valois, Tartu, Aleksandri 111-a, mehhaanikatööstus.

Tegevuse lõpetamine registreeritud:

1. Voldemar Ardel, Paadrema v., Käru k., metsaeslesraiumine.
2. Jakob Assafrei, Vaivara v., Sillamäe, jahuveski.
3. Ernst Bärenklau, Tallinn, Liivalaia 43, lihakauplus.
4. Mark Dolgoshev, Kallaste al., toiduainetekauplus.
5. Nõmme mehhaaniline köie- ja nõõrivabrik Paul Fische, Nõmme, S. Pärnu m. 124.
6. Olga Freiberg, Tallinn, S. Roosikrantsi 4, puuviljakauplus.
7. Aleksander Gorjätsev, Tallinn, Herne 7—8, maalri remonttööstus.
8. Eugen Holsting, Nõmme, Õie 25, toiduainetekauplus.
9. Jenny Inovlotzky, Tartu, Aleksandri 6, kübaratööstus.
10. Heinrich Jaanits, Tallinn, Niine 1, toiduainete- ja piimakauplus.
11. Jenny Jänes, Tallinn, Laadapl. 123, segakauplus.
12. Filmikontor „Domino-Film“ A. Kenn, Tallinn, Valli 4—2.
13. Voldemar Koppel, Tartu, Õnne 43, toiduainete- ja piimakauplus.
14. Melanie Krause, Pärnu, Rüütli 26, saapa- ja riidekauplus.
15. Aleksander Krupp, Tallinn, Koidu 80, toiduainete- ja piimakauplus.
16. Räägu jahuveski Rudolf Krupp, Oru v.

Abieluvaranduse lahutamise lepinguid.

Varanduse lahutajate nimed	Mis ajast	Riigi Teat. lisade nr. nr.	Elukoht
A h o n e n, Jaan ja abik. Elfriede, sünd. Limberg	4. VIII 34.	R. T. lisa nr. 70 19. X 34.	Narvas, Kulgul nr. 16
A n t, Erich-Roman ja		R. T. lisa nr. 78	Tallinn, Jakobsoni 33
M ö l d e r, Salme-Elisabeth	25. IX 34.	16 X 31.	" S. Kompassi 19
R e š e t n j a k, Dmitri ja abikaasa Sinaida . . .	21. IX 34.	"	" Tähe 1—1
M ä n s, Julius-Bernhard ja abik Emilie-Sofie . .	4. IX 34.	R. T. lisa nr. 73 28 IX 34.	" Raua 27—3
F i s c h m a n n, Wilhelm ja		"	Tartus, Tähe 42
T ö l l a s e p p, Laine	21. VIII 34.	"	Tallinn, Toompuiestee
S t r ö h m, Harald-Karl-Franz ja abik Agnes-Luise	30. VIII 34.	"	" Tõnismägi 6
N u i, Alfred ja abik. Elfriede	25. VI 34.	"	Krüdneri v.
O r g, Aleksander ja abik. Selma-Emilie	23 VII 34.	"	Valgamaal, Holdre v.
V a h t e r, Jüri Peedi p. ja		"	—
R ä h e s s o n, Eliise Jüri t	23. VIII 34.	"	—
T i n t, Jüri ja abik. Juli, sünd. Rethal	17. IX 34.	R. T. lisa nr. 74 2. X 34.	Ravila v.
J ö h v i k, Edgar Andrese p ja abik. Emilie . .	17. VIII 34.	"	Tartus, Lodja 19
K a r p o v, Leonid ja abik. Raissa Abrami t. . .	10. VIII 34.	"	Parnus, Karja 4
M a d i s s o n, Madis Johani p. ja abik. Irene-Johanna	23. VIII 34.	"	—
K ü t t, Alfred ja abik. Marta, sünd. Reinmann .	6. IX 34.	R. T. lisa nr. 76 9. X 34.	Virumaa, Vohnja v.
K a p l u r, Arthur ja		"	Paides, Pärnu uul. 47
R e d i n g, Heindriette	31. VIII 34.	"	Tartus, Aia uul. 37
S a c k, Guta Leibi t. ja tema mees Movša Sack	5. IX 34.	R. T. lisa nr. 77	
J o h a n s o n, Rudolf Miina p. ja abik. Linda-Marie	22. VIII 34.	12. X 34.	Tartumaal, Pühajärve v.
B e r g e r t, Jakob Anne p. ja		"	Võrus, Karja 8
S t e r n f e l d t, Linda Karli t.	5. IX 34.	"	" Liiva 13
O o d e m, Meinhard ja abik. Natalie	29. VIII 34.	"	Püssi v.

Majanduslikke teateid kodu- ja välismaalt.

Lina ostmisest pimedal ajal.

Linakaubanduse alal on üheks tähtsaimaks paevaküsimuseks lina ostmine pimedal ajal. Asi on mõnes maakohas läinud isegi nii kaugele, et kõik müüjale (turule, laadale) toodav lina ostetakse juba hommikul pimedal ajal regedelt; päise päeva peale ei jää enam ühtki puuda müüa. Sellane olukord ei ole aga sugugi normaalne ja selle all kannatavad nii linakaupmehed kui ka linakasvatajad lõpuks ka ise. Ühelt poolt osutub väga raskeks pimedal ajal, kas või kunstliku valgustuse juures, määrata kindlaks lina headust ja selle tagajärjel ostetaksegi kokku teinekord halba lina, mille ümbertöötamine hiljem on seotud kulutustega; teiselt poolt aga võimaldab see lina-

kasvatajail lina väljatöötamisele mitte panna nii suurt rõhku nagu see normaalselt peaks olema. Langeb lina kvaliteet, langeb meie lina kuulsus välisurgudel, ja kahju kannatab kogu rahvamajandus.

See olukord ei tohiks enam edasi kesta ja siin tuleb tuua parandust. Kauplemise aja küsimuse otsustamine maal kuulub aj. maavalitsuste võimkonda. Mõnes maakonnas ongi praegu juba maksev kord, et lina ostmine pimedal ajal on keeldud, kuid enamikus maakondades on see jäetud lahtiseks. Et küsimust lahendada ühtlaselt, selleks tuleks koguda andmeid kõigist maakondadest lina ostmise aja reguleerimise kohta. Kogutud andmed annaksid meile selge ülevaate kü-

simusest ja siis saaks astuda vajalisi samme. Algatus peaks minema välja kohapealt. Nii ongi Võru Eesti Kaupmeeste Seltsi juhatus pöördunud juba vastava palvega Võru aj. maavalitsuse poole, et see maksvat sundmäärust kauplemise aja kohta Võru maakonnas muudaks selles mõttes, et lina ostmine oleks keeldud pimedal ajal.

Esiialgu võib paista, et ülestõstetud küsimusel ei ole suurt elulist tähtsust, kuid kui rohkem süveneme küsimusse, siis selgubki asja tõeline pale. Võib olla mõnelt poolt leiab lina ostmise keeld pimedal ajal vastuseisu, kuid küsimus tuleb lahendada üldmajanduslike huvide seisukohalt välja minnes.

H. M.

Äritunnistuste väljaandmine algab 1. detsembrist.

Tallinna linna rahandusosakond teatab, et äritunnistuste väljaandmine 1935. a. peale linna kassast algab juba 1. detsembrist s. a.

Soovitame ettevõttele vana aasta lõpupoole linna kassas tekkiva tungi ja ajaviitmise ärahoidmiseks lunastada äritunnistused juba aegsasti.

Kanada ja Belgia eksportkaubanduse käsiraamatud.

Kanada ja Belgia väliskaubanduse korralduste poolt on Kaubandus- tööstuskojale saadetud käsitlemiseks nende maade uusimad käsiraamatud ja eksportkaupade ning väliskaubandusega tegelevate ettevõtete nimestikud. Asjast huvitatud ärimehed võivad nendega tutvuda kaubandus- tööstuskojas.

Balti riikides peetakse tuleval aastal näitusmesse Riias ja Helsingis.

Mõneaastase vaheaja järele korraldatakse tuleval aastal suurimaist näitusist Baltimail näitusmesse Riias ja Helsingis.

Soomes korraldab näitus-messi o.-ü. „Suomen Messut“ Helsingis uutest hoonetes, mis praegu ehitamisel ja vastavad uuematele ja moodsamale nõudeile kaupade näitamise alal.

Vaheajal korraldati täh. riikides erinäitusi, kuid esineti saaduste ja kaupadega ka mitmel välismessil.

*Teatan lugupeetud kaupmeestele ja tööstureile,
et 1. jaanuarist 1934. aastast on avatud*

KAUBANDUS - TÖÖSTUSKOJA EINELAUD PÜHAVAIMU 5

Mõõdukate hindadega igal ajal saadaval: hoolsa kontrolli all valmistatud alati värsked külmad toidud ja soojad road à la carte. Keldris parimad kodu- ja välismaa vahuveinid, konjakid, liköörid, napsid, veinid jne. ASJATUNDLIK BANKETTIDE JA DINEEDE KORRALDAMINE. Eeskujulik köök ja korralik teenimine.

Austusega EINELAUAPIDAJA

Rootsi.

Kartulitoll. Kartulite sissevedu Rootsi on tollivaba 1. augustist kuni 1. jaanuarini. 1 jaanuarist kuni 31. juulini on toll Rkr. 1.— 100 kg-lt. Lainud talvel taheti põllumeeste partei survele tõsta kartulitoll 2 kroonile 100 kg pealt, kuid see ettepanek ei läinud läbi.

Kalahinnad Rootsis.

En gros Rootsi kr. per kg.	10. okt.	17. okt.	24. okt.
Ahvenad	0.50—0.70	0.70—0.90	0.70—0.90
Angerjad	1.50—2.—	2.—	2.—
Haugid, elus	1.20	0.80—1.—	0.80—1.—
elutud	0.90—1.10		
Forellid	2.—	2 —	2.—
Kohad	1.20	1.25—1.40	1.25—1.40
Lõhed	2.—	2.—	2.—
Latikad	0.50—0.70	0.50—0.70	0.50—0.70

Elusloomade ja liha sisseveo korraldus. Rootsis pandi maksma korraldus, mille kohaselt 22. oktoobrist s. a. kuni 1. juulini 1933 lubatakse sisse vedada Rootsi veiseid, lambaid, sigu ja nende liha ainult sellekohase eriloaga.

Kaubavahetus Lätiga.

Oktoobrikuus on Eestist Läti läinud kaupu kokku 99 vag. 1143 tn., sellest suuremal määral segakaupa 12 vag. 9 tn., tsementi 25 vag. 399 tn., põlevkiviõli 22 vag. 232 tn., vana rauda 15 vag. 232 tn., bensiini 14 vag. 164 tn., ja muid kaupu vähemal arvul.

Samal ajal tuli Lätist Eestisse 36 vag. 107 tn. kaupu, millest suuremal hulgal segakaupa 22 vag. 37 tn., põllutöomasinaid 5 vag. 10 tn. ja muid kaupu üksikud vagunid.

Kaubavahetus N. Venega.

Käesoleva aasta oktoobrikuu jooksul on Eestist N. Venesse läinud kaupu — kokku 255 vag. 1265 tn., sellest suuremal arvul elussigu — 165 vag. 792 tn., elusaid veiseid 80 vag. 443 tn., tallanahka 4 vag. 24 tn., segakaupa 4 vag. 3 tn. ja muid kaupu üksikud vagunid.

Samal ajal on N. Venest Eestisse tulnud kokku 325 vag. 4365 tn., suuremal määral kuusepakke — 234 vag. 3185 tn., kaoliini 26 vag. 425 tn., petrooleumi 18 vag. 216 tn., gaasiõli 5 vag. 58 tn. ja muid kaupu üksikute vagunite viisi.

Eesti Panga nädalaaruanne

31. oktoobril 1934. a.

AKTIVA**PASSIVA**

1. Kattevara:		
kuld: rahas ja kangides	27.781.227.14	
valisraha	3.891.122.98	
2. Vahetusraha	1.262.160.91	
3. Sisevekslid:		
kaubavekslid	6.757.584.27	
põllumajandusl.	1.042.623.13	
metsatööstusl.	12.217.53	7.792.424.93
4. Laenud:		
valitsusele	{ disk. 1.000.000.—	
teistele *)	{ k-krt. 1.000.000.—	2.000.000.—
5. Kinnis- ja vallasvara		4.354.260.95
6. Muud aktivad		2.256.324.25
		13.197.761.13
		<u>62.535.282.29</u>

1. Põhikapital	5.000.000 —
2. Tagavarakapital	388.031.37
3. Jooksvad kohustused:	
a) pangatahed liikvel	36.222.949.—
b) jooksvad arved:	
valitsuse	5.663.169.63
pankade	7.248.790.63
teised	2.322.886.98
4. Muud passivad	15.234.847.24
	5.689.454.68
	<u>62.535.282.29</u>

Kattevara vahetuse jooksvate kohustustega: 61,55%.

Juhatus.

*) Selles summas vab. val. poolt garanteeritud laene Kr. 2.197.266.—

Tolliteateid.

Maksudevalitsuse direktori ringkiri nr. 317.
26. oktoobril 1934. a.

Avaldatakse teadmiseks juhtnöörid maksva Eesti-Soome kaubandus- ja laevanduslepingu käsitelamiseks.

Soome päritoluga ning ühtlasi Soome lepingutariifi alla kuuluvate kaupade revideerimisel tuleb käsitelamisele võtta R. T. nr. 36 — 1931. a. avaldatud üld- ja minimaal- t. t. käsitelamise määrus. Kui tekib kahtlus, kas Soome kaubana deklareeritud kaup tõesti on pärit Soomest, jäetakse tolliinspeksiioonidele õigus nõuda päritolunistustuse esitamist.

Kontingenteeritud kaupade kohta on päritolu tõestatud kaasasolevate Soome kontingenttunnistustega.

Soomest Eestisse eksporteeritud sigarid, majapidamisklaas (t. t. 77 p. 3 ja 77 p. 4-b), kummist jalanõud (kalossid ja botikud), seep, kirved ja elektri-hõõglambid loetakse kontingentkaubaks, kui kaubal on kaasas Soome tööstusliidu poolt väljaantud tunnistus, et kaup on kontingendi alune. Soomest Eestisse eksporteeritav papp, pergament ja pergamiin loetakse kontingentkaubaks, kui kaubal on kaasas vastav Soome puu-ümbertöötamise keskliidu poolt väljaantud tunnistus.

Sisseveosadamaks kõigile kontingentkaupadele on Tallinn. Järelevalvet kontingentide täitmises ja arvestamises teostab Tallinna tolliinspeksioon.

Eestist Soome eksporteeritud kaupade kontingenttunnistused annab välja majandusministeerium.

Käesoleva aasta arvele arvestatakse igast kon-

tingendist suhteline osa arvates 1. oktoobrist aasta lõpuni. Pärast seda teostub kontingentide järelevalve kalendriaasta viisi. Erandiks on Soome poolt Eestile antud rukki- ja nisukontingendid, millised arvestatakse lõikuseaastate viisi — lõikuseaasta algab 1. augustil ja lõpeb 31. juulil — ning Eesti poolt Soomele antud kummist jalanõude (kalossid ja botikud) ja hõõglampide kontingendid, millede tarvitamise aasta algab 1. oktoobril ja lõpeb 30. septembril.

Eesti-Soome kaubandus- ja laevanduslepingu lõpp-protokollil kohaselt Soome soolatud silkude sissevedu Eestisse sünnib samas korras kui muudegi kaupade sissevedu. Soome soolatud silkude üksikmüüki kalastajate laevadelt Eesti sadamais ei ole lubatud. Erandid tehakse Suursaare, Tütersaare, Lavansaare ja Seiskari kohalikele elanikele, kel on lubatud Eesti sadamais soome soolatud silkude üksikmüük laevadelt ilma äritunnistusega tingimusega: 1) kui tähendatud elanikud näitavad ette soolatud silkude sisseveol Eesti ülal-tähendatud maa-alade kogukonna nõukogude poolt väljaantud sisseveoloo-kaardi, missugune kaart võimaldab Eestist vedada Soome tollivabalt põllumajandussaadusi, ja 2) kui tähendatud soome soolatud silkude sissevedaja ostab Eestist vastavalt silkude väärtusele kaupa.

Juhtumil, kui soome elanik müüb küll soolatud silgud Eestisse üksikmüügil, kuid ei osta Eestist vastaval hulgal kaupa, teatab sellest tolliinspeksioon maksudevalitsusele, kes annab kõigile tolliinspeksiioonidele teada selle kaluri nime. Taolisel juhtumil sünnib järgmisel korral tähendatud kaluri poolt soome soolatud silkude sissevedu Eesti üldkorras.

Toiduainete turg.

London.	
Nisu, kaal — 406 Ingl. naela = 225 kg.	
Northern Manitoba . . . . . sh.	30/—
Rosario Santa Fe . . . . . "	—
Jahu, kaal — 140 Ingl. naela = 63,5 kg.	—
Good Canadian . . . . . sh.	—
Odrad, kaal — 112 Ingl. naela = 50 kg.	sh. 7/3
Kaerad, kaal — 112 Ingl. n. = 50 kg.	sh. 7/9
Linad, cif. per tn.	
Livonian, Basis Risten . . . . . £	68/—
Tows, Soviet . . . . . "	58/—
Bacon, kaal 112 Ingl. naela	
liri . . . . . sh.	82/—88/—
Daani . . . . . "	86/—

Hollandi . . . . . sh.	84/—
Eesti . . . . . "	82/—
Rootsi . . . . . "	83/—
Poola . . . . . "	81/—
Munad — 120 kg.	
Inglise . . . . . sh.	22
Võl.	
Daani . . . . . "	—
Eesti, Manchester . . . . . "	86/—
Läti . . . . . "	—
Leedu . . . . . "	82/—
Siberi . . . . . "	—

Hamburg.

Suhkur, cwt. (50 kg.)

Nisu.

Sisemaa, 50 kg eest	Rmk.	—
Manitoba I, cif 100 kg. eest term.	fl.	5.30
Manitoba II, cif 100 kg. eest „	„	—
Hard Winter, cif 100 kg. eest „	„	—
La Plata cif. Rotterdam	„	3.50

Toores	sh	5/7 ¹ / ₂
Hollandi	„	5/—
Belgia	„	—
Tšehhi	„	5/9
Poola	„	5/—

Riis, Burmah II, 50 kg eest . . . Rmk. 10.50

Rukis.

La Plata . . . . . fl. 3.45

Või.

Deutsche Markenbutter	Rmk.	130 —
„ feine Molkereibutter „	„	124. —
„ Molkereibutter „	„	123. —
Landbutter, vastavalt madalam.		
Eesti	„	—
Läti punane	„	—

Kaerad.

Sisemaa, 50 kg eest loco . . . —

Välisbörsid.

	L O N D O N										
	30. X	31. X	1. XI	2. XI	3. XI	5. XI	6. XI	7. XI	8. XI	9. XI	10. XI
Frank	75.28	75.65	75.59	75.59	75.53	75.78	75.65	76.—	76.03	75.75	75.78
Dollar	4.9612	4.9343	4.9793	4.9806	4.9787	4.9893	4.9843	5.—	5.0056	4.9918	4.9925
Rootsi kroon	19.392	19.392	19.392	19.392	19.392	19.392	19.392	19.395	19.396	19.397	19.397
Daani kroon	22.397	22.397	22.397	22.397	22.397	22.397	22.397	22.397	22.397	22.397	22.397
Norra kroon	19.902	19.902	19.902	19.902	19.902	19.902	19.902	19.902	19.902	19.905	19.905
Saksa mark	12.31	12.387	12.37	12.38	12.38	12.41	12.39	12.44	12.46	12.402	12.402
Soome mark	226.62	226.62	226.62	226.62	226.62	226.62	226.62	226.62	—	226.68	226.75
Floriin	7.3225	7.3675	7.3550	7.3675	7.36	7.38	7.37	7.40	7.4050	7.3825	7.38
Liira	57.84	58.21	58.15	58.21	58.18	58.34	58.25	58.53	58.53	58.25	58.31
Helveetsia fr.	15.215	15.31	15.29	15.305	15.285	15.335	15.307	15.37	15.37	15.325	15.335
Tšehhosl. kr.	118.62	119.25	119.06	119.25	119.12	119.43	119.37	119.81	—	119.50	119.37
Belgia frank	21.26	21.37	21.37	21.37	21.30	21.35	21.325	21.41	21.45	21.375	21.39
Silling	26.50	26.50	26.75	26.81	26.75	26.75	26.75	26.75	—	26.75	27.25
Slott	26.25	26.37	26.37	26.37	26.31	26.43	26.37	26.50	—	26.43	26.37
Pengo	24.50	24.50	24.75	25.75	25.—	25.—	25.—	25.—	—	—	26.—
Latt	15.25	15.25	15.25	15.25	15.25	15.25	15.25	15.25	—	15.25	15.25
Litt	29.50	29.62	29.62	29.62	29.75	29.75	29.75	29.75	—	29.75	29.75
Tšerv.	5.729	5.729	5.75	5.751	5.752	5.749	5.749	5.749	—	5.749	5.783
Eesti kroon	18.25	18.25	18.25	18.25	18.25	18.25	18.25	18.25	—	18.25	18.25
Höbe p/unts	23 ⁵ / ₈	22 ³ / ₈	23 ¹ / ₂	23 ⁵ / ₈	23 ¹ / ₂ d.	23 ⁷ / ₁₆	23 ⁷ / ₁₆ d.	23 ⁷ / ₁₆ d.	23 ⁹ / ₁₆ d.	23 ³ / ₄	24.—
Plaati p/unts											
Kuld p/unts	140/7 d.	139 s. 7 d.	139 s. 10 d.		139 s. 10	139 s. 06 ¹ / ₂ d.	139 s. 05 ¹ / ₂ d.	139 s. 01 d.	139 s. 02 d.	139 s. 7 ¹ / ₂	139 s. 6 d.

	B E R L I N										
	30. X	31. X	1. XI	2. XI	3. XI	5. XI	6. XI	7. XI	8. XI	9. XI	10. X
Naelsterling	12.335	12.405	12.335	12.405	12.40	12.42	12.42	12.465	12.455	12.42	12.425
Frank	16.47	16.40	16.40	16.49	16.40	16.49	16.40	16.40	16.40	16.40	16.40
Dollar	2.483	2.488	2.488	2.491	2.492	2.49	2.49	2.492	2.49	2.491	2.49
Rootsi kroon	63.86	63.96	63.86	63.96	63.92	64.02	64.02	64.26	64.21	64.02	64.03
Daani kroon	55.30	55.38	55.30	55.38	55.35	55.44	55.44	55.64	55.61	55.44	55.46
Norra kroon	62.22	62.32	62.22	62.32	62.28	62.38	62.38	62.61	62.57	62.38	62.40
Soome mark	5.47	5.48	5.45	5.475	5.475	5.48	5.48	5.50	5.50	5.48	5.48
Floriin	163.36	163.28	163.36	163.34	163.39	163.32	163.32	163.43	163.34	163.43	163.28
Liira	21.32	21.32	21.32	21.32	21.32	21.32	21.32	21.32	21.32	21.32	21.32
Helveetsia fr.	81.12	81.—	81.03	81.01	81.—	81.—	81.03	81.04	81.04	81.08	81.01
Belgia frank	58.23	58.23	58.23	58.23	58.23	58.23	58.23	58.23	58.23	58.23	58.23
Latt	80.85	80.85	80.85	80.85	80.85	80.90	81.—	81.—	81.—	81.—	81.—
Besti kr.	68.75	68.75	68.75	68.75	68.75	68.75	68.75	68.75	63.75	68.75	68.75
Litt	41.65	41.65	41.65	41.65	41.65	41.65	41.65	41.70	41.70	41.70	41.75

Tallinna börsikomitee juures asuva kaupade ja prahtide komisjoni poolt koteeritavate kaupade nimekirjad ja hinnad (en gros).

		Kroonid.			Kroonid.
„J. Puhk ja Pojad“ suurveski saadused. Hinnad arvatud 50 kg eest ühes valge puuvillase kotiga.			Suhkur, peenike, valge, Saksa	100 kg.	—
Püülijahu:			„ „ „ Inglise	„	41.25—41.25
Rukkipüül patent (à 50 kg.)	100 kg.	—	„ „ „ Poola	„	—
„ „ harilik	„	20.—	Sool, lahtine, Vene, fr. vagun		
„Eesti Parem“ saiajahu	„	33.—	Irboška ja Narva	„	3.20
„Kalev“	„	25.—	Sool, lahtine, Saksa, Tallinn	„	3.00
„Kungla“	„	23.—	„ „ Inglise	„	3.00
„Sampo“	„	16.—	Heeringad, Yarmouth, „Matties“ tünn	—	—
Manna	„	32.—	„ „ „Matfulls“	„	—
Granular	„	29.—	„ „ „Fulls“	„	—
Saiajahu poolsõre	„	31.—	„ „ „Soti „Spent“	„	—
„ „ sõre	„	32.—	„ „ „Matties“ I s.	„	32.00—36.00
			„ „ „II s.	„	—
			„ „ „Matfulls“	„	36.—38.—
			„ „ „Icelandi, o/ü. Kalandus 1/1	„	—
			„ „ „1/2	„	—
Jahud: nisu, pehme, Ameerika ja inglise	100 kg.	—	Liha, sea, I sort	1 kg.	0.35—0.44
„ „ sõre, Ameerika ja inglise	„	—	L'ha, looma, I sort	„	0.22—0.40
„J. Puhk ja Pojad“ suurveski Jahud: rukki	12.20—13.—		Õlikoogid, linaseemne	100 kg.	—
rukkipüül	19.00—20.—		Jahu, päevalille	„	—
nisu, pehme	—		Segajõutoit I sort	„	—
sõre	16.00—33.—		„ „ II sort	„	—
Kaerahelbed (Herkulo)	1 kg.	0.29	Sojatangu	„	—
			Nisukliid	„	—
			Maapähklikoogid	„	—
			Puuvillane riie, Bjas, netto	mtr.	0.49 50—0.62.25
			„ „ Mitkal	„	0.36.50—0.47.50
					Petseri- ja Mujal Võrumaal Eestis
A/S. Rotermanni teh.			Lina, ristna R	100.00	97.00
Jahud: rukki	100 kg.	12.50	hoffsdreiband HD	91.00	88.00
„ „ püül	„	18.—	dreiband D	82.00	79.00
„ „ nisu, pehme — sõre	„	14.00—35.20	ordinäärdreiband OD	73.00	70.00
Nisu, Eesti	„	14.00—15.00	liivi-ordinäärdreiband LOD	64.00	61.00
„ „ külvi, suvi „Rubin“	„	—	takupraak H	52.00	49.00
Rukis, Eesti	„	10.00—10.50	Tendants: tegevus vaikne.		
Kaerad, toidu, Eesti	„	6.75—7.00	Õlilinasemned, 90 % baas	100 kg	—
Odrad, õlle, Eesti	„	12.50—13.50	Linaseemned, külvi, 95 % baas	„	—
„ „ toidu, Eesti	„	8.00—9.00	Kivistüsi, auru, Yorkshire, 2 korda pestud	1000 kg	27.50
Herned, peluskid, külvi	„	—	„ „ auru, Newcastle	„	25.50
Riis, Burma II	„	44.00—44.50	„ „ sepa	„	27.50
Kartulid, eksport	„	1.50—1.80	Koks, kütte	„	—
„ „ piirituse	„	1.40—2.00	„ „ gaasi, Tallinna gaasivabr.	„	50.—
„ „ vabriku	„	1.30—1.50	Kütteturvas (riigi turbatööst.)	„	8.30
Kartulitärklis „Supérieur“	„	18.—20.—	Põlevkivi, I-a, fr. ladu Tall., netto	„	8.50
Sifrup, kartuli, 42 %	„	22.—24.—	Kütteõli, fr. ladu Tallinn, netto	100 kg.	5.25 (v. 5.—)
Gidkoos	„	22.00	Rõskeõli	„	8.25 (v. 5.—)
Või, eksport, I sort	1 kg.	—	Estobituumen A. B. C (gudrong)	„	—
Margarin, välismaa	„	—	„ „ tünnid br.	„	9.25
„ „ kodumaa	„	0.62—0.72	„ „ D. E. (pigi)	„	9.25
Juust, „schveitsi“, kodumaa	1 kg.	1.10	Katuselakk	„	9.25
Kakao, Hollandi	1 kg.	2.00—2.60	Fenolaat, tünnides, netto	„	5.50 (v. 5.—)
Kakao, Inglise	„	1.50—2.50	Karbolineum „Estokarbolineum“	„	—
„ „ Extra“	„	—	A. B. netto	„	10.75 (v. 8.—)
„ „ President“	„	—	„Estokarbolineum“ C, netto	„	8.75 (v. 8.—)
Kohv, Rio, Santos jne.	„	4.50—5.00	Raualakk, tünnides, netto	„	18.75 (v. 8.—)
„ „ Keskameerika sordid	„	6.50—7.50	Imbutusõli A, netto, tünnides	„	—
Tee, laht., oranž Pekoe, Tseillon	„	5.50—6.00	„ „ B	„	7.75 (v. 5.—)
„ „ oranž Pekoe, Java	„	5.50—6.00	„ „ C	„	5.75 (v. 5.—)
„ „ Moning, Hiina	„	—			

	Kroonid.
Tolmuõli	100kg. 8.75(v.5-)
Asfaltmastiks, netto, tünnides	" 5.75
" emulsioon	" 9.75
Viljapuu-karbolineum, netto . .	ltr. 0.30 (v.5.-)
Autobensiin	" 0.27
Diiselmootor-nafta	1kg. 0.11
Putukamürk „Puttox“	" —
Mootor-petrooleum, fr. iga sihtj.	" 0.11
" -nafta	" 0.11
Raud, sordi	100 kg. 14.00
" latt	" 14.00
" vits	" 19.00
" plekk	" 18.50—27.00
" plekk, tsingitud	" 30.00—34.00
" talad	" 13 00
Teras, vedru	" 25.00
" valu	" 25.00
" talla, ree	" 18.0—19.00
Inglismaa	" 495.—
Seatina	" 31.—
Vaskplekk, punane	" 140.—200.—
" valge	" 130.—180.—
Tsinkplekk	" 65.00—70.00
Masinaõli, mitmesugune	" 19.00
Mootoriõli, mitmesugune	" 35.00—50.00
Autoõli, mitmesugune	" 37.00—60.00
O/Ü. Eesti Kiviõli põlevkivi küt-	
teõli, tsistern. fr. Tallinn . 1000 kg	45.00
Linaseemneõli	100 kg 64.00—65.00
Värnits	" 64.00—65.00
Tsilindriõli, ameerika	" 27.00—50.00
" Vene 280 ^o	" —
Nafta, Vene	" —
" Ameerika	" 10.00—11.00
" Poola	" 10.00—11.00
Petrooleum, Vene, tsist. ja vaadid	" 10.60—11.50
" Ameerika " " " "	" 10.60—11.50
Bensiin, Eesti, riigi põlevkivi-	
tööstuse segabensiin, fr. Tallinn, pr. l. netto	0.27
O/Ü. Eesti Kiviõli bensin Estolin,	
tsistern. fr. Tall., ühes teede-	
maks.	" 33.50—36.00
Bensiin, I s. välisbensin	" 0.29
Pesusooda, kodumaa	100 kg 8.50.—9 50
Seebikivi	" 33.00.—37.50
Värvid, nigros., vees sulav, välism. 1 kg.	6.00
" tsinkvalge, välism.	" 0.51—0.53
" tinavalge, ...	" 0.78—0 82
" ooker, ...	" 0.19—0.25
Superfosfaat 18—200/0	kott —
Segafosfaat 22—230/0	" —
Kaalisool 40 ^o /0	" —
Lubisalpeeter	" —
Lubiammoonsalpeeter	" —
Väävelhapu ammoniaak 20/0 . . .	" —
Fosforiit, eesti 25—27 ^o /0	" —
Nitrofoska	" —
Paber, rotatsiooni	100 kg. 23.20
Tsement, Portland, Kunda,	
putt 170 kg, fr. Rakvere, putt	6.50—6.75
Kriit, toores	100 kg. 4.25—4.50
" pestud	" 4.25—4 50
Kivitorv	" 15.00—24.00
Puutorv	" 17.00—18.00
Lubi	" 3.25—3.50

	Kroonid
Kips, tükkides, fr. v. Irboska 1000 kg.	—
" jahvatatud	12.00
" krohvimise	22.00
Telliskivid, I s., Loksa, fr. Tallinn 1000 tk.	35.—
Silikaat, I s., fr. vabrik	39 00
Tulitikud, originaalkast . . . (5000 toosi)	125.—
Tallanahk, eesti nahast . . . . 1 kg.	2.00—2.80
" " Ameerika, I s.	2.40—2 45
" " " " II s.	2.25—2.30
Paberipuu, kooritud, fr. laduplats, rmtr.	—
Pakud: Haava I sort . . . . . thm.	—
" " II "	—

Liverpooli börs. Puuvill. 6. XI.

American Fully Middling inglise naela (lbs) eest, ingl. pennides (d) loko 6.73 jaan. 6.53, märts 6.49, mai 6.44, juuli 6.40.

Peekonsigade nädalahinnad Tall. 5.—10. XI 34. a

Turg:		Peekonsigade tapakaalud:			
		I sort	II sort	III sort	IV sort
60—72 kg	} siseturuhinnad	0.52	0.47		
55—59,5 " }					
72,5—75 " }		0.47	0.43		
50—54,5 " }					
75,5—80 " }		0.43	0.39		

Kanamunad. Tendents: selgusetu.

Põlluministeeriumi Põllumajand. Osak. kanamunade hinna noteerim. komisjon noteeris 2. XI 34. a. järgmised kanamunade hinnad: koos juuremaksuga 1 kg. ekspordimune hind franko kogumispunkt kr. 0.72 kg., mis vastab:

50 gr. raskuste munade juures kr. 0 36 kümme
55 " " " " " " 0.40 "
60 " " " " " " 0.44 "

Hinnad on maksvad franko sortimispunkt, mis registreeritud Põllumajanduse Osakonnas.

Või. Tendents: selgusetu.

I s. 1 kg. kr. 1.36, mis tulnud sisse—27. X—2. XI 34. a.

Lina

Tallinn — Stettin	1000 kg. rmk.	—
" — Gent	1016 kg. sh	—
" — Dundee	" "	26/6
" — Belfast	" "	—

Puumaterjalid. Standard

Tallinn — London	" "	sh 29/— netto
" — Hull	" "	33/6 brutto
" — Southampton	" "	36/6
" — Manchester	" "	39/—
" — Grangemouth	" "	26/6
" — Belfast	" "	40/—
" — Dundee	" "	28/6
" — Antwerpen	" "	31/6
" — Gent	" "	31/6
" — Rotterdam	" hfl.	12.50
" — Amsterdam	" "	14.—

Segakaup.

Tallinn — Stettin	1000 kg. rmk.	18.—
" — London	1016 kg. sh	17/—40/—
" — Stokholm	1000 kg. rkr.	11.30.—
" — Stettin, või, ...	tünn rmk.	1.50
" — London	" sh.	2/6

Väärtpaberite kursid

Tallinna börsil 30. X 1934. a.

Väärtpaberid	Nomin- väärt	Võumane diviid	Tehtud	Ostjad	Müüjad	Kroonides					
1927. a. 7% välislaenu (dollarites) . . . . \$	1000	—	—	2950	—						
Riigik. pantk. võõrandat. maade eest tasuta maks. s. A. B. C (55 a.) 2 66 ⁰ / ₁₀₀	100	—	—	55	—						
Majand.-min. rahandus- osakonna pantkirjad:											
seeria D. (20 a.) 2.66 ⁰ / ₁₀₀	100	—	—	50	—						
" E. (20 a.) 2.66 ⁰ / ₁₀₀	100	—	—	52	—						
" F. (20 a.) 2.66 ⁰ / ₁₀₀	100	—	—	61	63						
Pikalaenu Panga:											
pantk. (20 a.) 7% . . .	1000	—	—	1000	1010						
" (5 a.) 5 1/2 ⁰ / ₁₀₀ . . .	5000	—	—	—	—						
" (5 a.) 4 ⁰ / ₁₀₀	5000	—	—	—	—						
Eesti Maapanga:											
8 ⁰ / ₁₀₀ pantk. (6 a.)	100	—	—	100	105						
6 ⁰ / ₁₀₀ " (3 a.)	100	—	—	—	100						
6 ⁰ / ₁₀₀ " (1 ja 5 a)	100	—	—	—	95						
6 ⁰ / ₁₀₀ " (2 a.)	100	—	—	90	95						
4 ⁰ / ₁₀₀ " (4 a.)	100	—	—	—	100						
Asunduskapitali 4% võla- kirjad	100	—	—	—	—						
6% Eesti Hüpoteeği Panga pantlehed	100	—	—	81	—						
Tall. Immobilmpank 5% Eesti Maakrediitseltsi pantlehed	100	—	—	3.	3.25						
Aksiad:											
Eesti Panga	50	8 ⁰ / ₁₀₀	—	60	65						
Pärnu Krediitpanga	50	—	—	—	—						
A.-s. „Port-Kunda“	1	—	—	—	—						
„Ilmarine“	100	—	—	—	—						
„Fr. Krull“	50	—	—	—	—						
„Massoprodukt“	5 ⁰ / ₁₀₀	—	—	—	—						
„Saku õlleFabr.“	50	—	—	—	—						
„Türi paberi- ja puu- papiFabr.“	50	—	—	—	—						
A.-s. „Ühiselu“	50	—	—	—	—						
„Põhja Kinnitus“	50	8 ⁰ / ₁₀₀	—	—	—						
„Eestimaa Trüki- koda“	50	3 ⁰ / ₁₀₀	—	—	—						
A.-s. „Kütte Jõud“	100	—	—	—	—						
„Balti puuvilla ket- ramise ja kudumise vab- rik.“	50	—	—	—	—						
Eestim. rohukaubanduse a.-s. „Ephag“	100	2 ⁰ / ₁₀₀	—	—	—						
Eesti elektrimasin. ehi- tuse a.-s. „Volta“	50	4 ⁰ / ₁₀₀	—	—	—						
A.-s. „Sindi Tekstiilvab- rikute Ühise“ ajutised tunnistused	50	—	—	—	—						
Kindlustus-aktsias. „Eesti Union“	50	—	—	—	—						
Kindlustus-aktsias. „Pola- ris“	50	12 ⁰ / ₁₀₀	—	—	—						

Tallinna fondibörsi kursisedel.

		6 XI 1934	7 XI 1934	8 XI 1934	9 XI 1934	10. XI 1934	12. XI 1934
New- York 1 dollar	T. — O. 3.62 M. 3.70	— 3.63 3.71	— 3.62 3.70	— 3.61 3.69	— 3.62 3.70	— 3.62 3.70	— 3.62 3.70
London 1 nael- sterl.	T. — O. 18.11 M. 18.35	— 18.11 18.35	— 18.11 18.35	— 18.11 18.35	— 18.11 18.35	— 18.11 18.35	— 18.11 18.35
Berliin 100 s. riigim.	T. — O. 145.10 M. 147.60	— 145.10 147.60	— 145.10 147.60	— 145.10 147.60	— 145.10 147.60	— 145.10 147.60	— 145.10 147.60
Helsingi 100 soo- me m.	T. — O. 7.98 M. 8.10	— 7.98 8.10	— 7.98 8.10	— 7.98 8.10	— 7.98 8.10	— 7.98 8.10	— 7.98 8.10
Stokholm 100 root- si kr.	T. — O. 93.40 M. 94.60	— 93.40 94.60	— 93.40 94.60	— 93.40 94.60	— 93.40 94.60	— 93.40 94.60	— 93.40 94.60
Kopenh. 100 daa- ni kr.	T. — O. 80.85 M. 82.05	— 80.85 82.05	— 80.85 82.05	— 80.85 82.05	— 80.85 82.05	— 80.85 82.05	— 80.85 82.05
Oslo 100 nor- ra kr.	T. — O. 90.95 M. 92.15	— 90.95 92.15	— 90.95 92.15	— 90.95 92.15	— 90.95 92.15	— 90.95 92.15	— 90.95 92.15
Pariis 100 prants. fr.	T. — O. 23.90 M. 24.20	— 23.95 24.25	— 23.80 24.10	— 23.80 24.10	— 23.90 24.20	— 23.90 24.20	— 23.90 24.20
Amsterd. 100 flo- riini	T. — O. 245.45 M. 248.45	— 245.70 248.70	— 244.80 247.80	— 244.65 247.65	— 245.30 248.30	— 245.40 248.40	— 245.40 248.40
Riia 100 latti	T. — O. 117.10 M. 119.35	— 117.30 119.55	— 116.90 119.15	— 116.90 119.15	— 117.15 119.40	— 117.15 119.40	— 117.15 119.40
Zürich 100 helv. fr.	T. — O. 118.10 M. 119.60	— 118.30 119.80	— 117.90 119.40	— 117.90 119.40	— 118.15 119.65	— 118.15 119.65	— 118.15 119.65
Brüssel 100 bel- gat	T. — O. 84.80 M. 86.—	— 84.90 86.10	— 84.60 85.80	— 84.45 85.65	— 84.70 85.90	— 84.70 85.90	— 84.70 85.90
Milaano 100 liirat	T. — O. 31.— M. 31.50	— 31.05 31.55	— 30.90 31.40	— 30.90 31.40	— 31.— 31.50	— 31.— 31.50	— 31.— 31.50
Praha 100 tšehh. kr.	T. — O. 15.10 M. 15.40	— 15.15 15.45	— 15.05 15.35	— 15.05 15.35	— 15.10 15.40	— 15.15 15.45	— 15.15 15.45
Viin 100 austr. sh.	T. — O. 67.70 M. 69.10	— 67.70 69.0	— 67.70 69.10	— 67.70 69.10	— 67.70 69.10	— 67.70 69.10	— 67.70 69.10
Budapest 100 pen- got	T. — O. — M. —	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —
Varssav 100 slotti	T. — O. 68.50 M. 69.50	— 68.65 69.65	— 68.30 69.30	— 68.30 69.30	— 68.50 69.50	— 68.65 69.65	— 68.65 69.65
Kaunas 100 litti	T. — O. 60.25 M. 61.15	— 60.35 61.25	— 60.05 60.95	— 60.05 60.95	— 60.25 61.15	— 60.55 61.45	— 60.55 61.45
Moskva 100 rubla (tšekk)	T. — O. — M. —	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —
Danzig 100 guld- nat	T. — O. 118.10 M. 119.60	— 118.30 119.80	— 117.90 119.40	— 117.90 119.40	— 118.15 119.65	— 118.15 119.65	— 118.15 119.65